escric, per darré empit aquesta lletra, / tal volta testament de ma esperansa!», Bertran i Bros (*J. Flo* 1885, 63). *Arranjament* [*DOrt.*]; *arranjador* [id].

[1] Per a un nom topogràfic *regglons* del Maestrat, que és incert si designà rengars d'oliveres, possiblement hem de pensar, més aviat, en una dissimilació de *Rogglons*, derivat de *rogle* 'rodal' (*RODA*). — [2] Mentre que a Tor i a Farrera diuen *desenremar*. Mot d'origen obscur, que ens intriga majorment pel fet de retrobar-se ben semblant de forma i de sentit —potser idèntic— en el Bearn: Ossau *grin* que Rohlfs (*ASNSL* CLIX, 316) defineix «meule de blé». Rumio si de *desenrengar/-ingar* no pogué sortir *desengrinà/-imà* per una mena de metàtesi; més o menys influïda per la *m* de la variant concurrent *rem*, i accentuant-se la influència reflexa de *rem* se n'extrauria *grim*? Potser *d'engrimar*, < IN-GREMI-ARE, 'aplegar en la falda'. — [3] Avui se sent *derrenglar* en ross.: «diuen que no los *dərɛ̃ɛ́ŋgli*» anotat a Casafabre (1960), crec que en el sentit de 'donar molèstia a algú'; i Ant. Cayrol escriu «la voluntat d'esbargir-se, del minyó --- *derrenglà* l'ordre de llur vida comuna» que ell mateix glossa «desfer, alterar» (*Cont. Cerd.*, 94); però dubto molt que hi hagi en això gran cosa o res de continuació de l'ús medieval, car el sentit és idèntic al del fr. *déranger*, del qual sembla clarament un calc, i al meu entendre ben condemnable.

Rengo, V. *ranc* *Renguera*, V. *reng* *Renguet*, V. *ranc* *Reniforme*, V. *ronyó* *Renigroles* i *renioles* pot ser metàtesi de *narrioles*; de *renioles* es passaria a *renigolas* amb *-g-* antihiàtica, amb repercussió *renigroles*; *reniquioles* mal llegit per allò? *Renill*, V. *renillar* *Renilla*, V. *granota*, *rana*

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *de reng*, *de reng a reng*, *rengla*, *rengleta*, *anar renga m'en renga*, *Prat de Renguetes*, *rengar*, *rengle*, *regló*, *renglera*, *rem*, *rem d'herba*, *grims*, *desengrimar*, *Malrem*, *Coll de Malrem*, *remejar*, *rengar* m (cf. supra), *Lo Rengaró*, *Les Rengàs*, *L'Arrengà Vell*, *renglera* (cf. supra), *ringlera*, *ranquera*, *renguera*, *renglanera*, *ringlera* (vegeu supra), *rinclera*, *renglerall*, *rengleret*, *renglereta*, *rengló*, *arrenglar*, *rengar*, *desrengar*, *arrengar*, *arrenglerar*, *renglerar*, *ringlerar*, *arringlerrar*, *arrenguerar*, *arrenquerar*, *arrenglador*, *arrenglament*, *desarrenglar*, *desarrenglament*, *arrengladament*, *desarrenglerar*, *enrengar*, *enringlerat*, *rang*, *arranjar*, *arrenjar*, *arranjament*, *arranjador*, *regglons* [n. 1], *desenremar* [n. 2], *engrimar* [n 2], *derrenglar* [n 3].

RENILLAR, derivat de l'antic *enillar*, que ve del ll. vg. *HINNĪCLARE, anteriorment *HINNĪTULARE, que era derivat de HINNĪTARE, frequentatiu del ll HINNIRE 'renillar'. □ *1ª doc* : *anillar*, 1507, *renillar*, Labèrnia 1840; *enill* 'renill', 1371.

«*Anillar* lo cavall. hinnire», Busa-N. 1507; que, per explicar el sentit del llatí *adhinnire*, posa «*anillar* al *anillament*», o sigui 'respondre el cavall, renillant ell mateix, al renillament d'un altre cavall'. També usà *anillar* el banyolí-perpinyanenc Miquel Agustí, a 1617 (*DAg.*). Quant al substantiu *enill* també figura en algun text medieval, car així ho constata Jeanroy (*Rom.* XLI, 428) comentant el llibre d'AmPagès, *Auziàs March et ses successeurs* (p. 138): no el veig entre les rimes dels versos del llibre del mateix Pagès, «*Les Cobles de Jacme, Pere i Arnau March*» (1934), però és probable que l'usi algun d'ells: car, en tot cas, Jacme Marc inclogué un mot *enyl* entre els rims dels mots en *-ill* del seu Dicc. de 1371: justament per això se li devia acudir d'incloure-hi un mot usat tan poc sovint, si bé tan trivial i poc oportú per als versificadors, que ni el seu continuador Ll. d'Aversó el posà en el seu *Torcimany*

El derivat *re-enillar* degué néixer del fet que la situació prevista per Fra Busa —*anillar al anillament*— es dóna molt sovint en la realitat; tant que la llengua ha acabat per soldar-ho, i *renillar* ha esdevingut avui normal en la llengua, com a expressió de la veu del cavall. En ús popular avui a tot el Princ., des de l'Ebre fins a la carena dels Pirineus generals: «se sent *rənilá* un *ége*» ('una egua'), anoto a Planès de la Perxa, al cim de Cerdanya-Conflent (1959); i *rənilá*, a tots els pobles de Cardós i V. Ferrera (o *rinilá*, en la fonètica xipella del poble de Tor, 1932-4). També fins a Ribag (*BDC* VI, 34; VII, 37).

«—¿Qu'és això que tant *renilla* - Comte N'Arnau? / —És el cavall que m'espera - muller lleyal / --- [un cavall que no menja alfals sinó ànimes i] foc infernal» (MilàF, *Romllo* , 780, versió recoll. a Vallfogona i d'altres). «Aixís avuy vora la Tet ressona, / ple 'l castell d'Arrià, d'estocs y llances; / --- / cavallers y peons per ses escales: / se n'omplen cambres, corredors y porxos, / mentre 'ls corcers *renillen* en la clastra; / en son palau de Cornellà està Guifre / ---», *Canigó* II, 10.

Segons les localitats detallades per l'*AlcM*, avui la forma normal no s'estén gaire per les terres de fóra del Princ., car hi ha hagut variants de considerable extensió dins el nostre domini lingüístic: *sainar*, *ahinar*, *eguinar*, que hem estudiat detingudament a l'article *ASSAÏNAR*, al qual ací bastarà remetre I val a dir que també s'hi introduí el cast. RELINCHAR (de RE-HINNITULARE, passant per *aninchar*, -ICLARE amb propagació de la nasal, veg. *DCEC/DECH*) —per obra de nobles infidels (ja els seguidors dels Trastàmares), que, des d'antic, importaren bastants picadors castellans—: es troba *relinxar*[1] en les Faules d'Isop del S. XVI, i *relinxos* en un dels *eiximplis* del S. XV aplegats per Ag ; avui s'ha deixat sobreviure una mica massa aquest castellanisme inútil, de funest i botifler record

Altres formes romàniques de tipus antic són l'italià *nicchiare* (< *enicchiare*), pròxim a la base *HINNICLARE, que ens és comuna; i oc *enilhar*, que també es troba ja a l'Edat Mitjana· en aquesta llengua concorregué amb un **indar* provinent del frequentatiu HINNĪTARE, i un **enir*=fr *hennir* HINNIRE, d'on, encreuant-se aquests sinònims per una banda *endir*, en